

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe un an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămît.

NR. 186.

Sâmbătă 6 (18) Octomvre

1884.

Nou Abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.”

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amici și prijinitori ai fôiei nôstre.

Abonamentŭ: Pentru Austro-Ungaria cu poșta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unŭ an 12 fl. Pentru România și streinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unŭ an 36 franci.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și trimite de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteră diarului să nu se întrerupă.

REDACTIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Brașovŭ în 5 (17) Octomvre.

Luptele naționale din Boemia suntu de natură a deșteptă interesul tuturor celor ce au scris pe flamura lor principiul egalei îndreptății naționale. Ba, ceea ce se petrece ađi pe teritoriul părții opuse de mēdă-nôpte a monarhiei nôstre este pentru noi mai mult ca unŭ spectaculŭ interesantŭ. Victoria marelui principiu alŭ împăcării naționalităților în țările austriece, va fi preludiul pentru învingerea ce va veni sē-o serbeze odată și cauza drēptă a poporului românŭ dintre Tisa și Carpați.

Și la noi se vorbește de „bună înțelegere” de „înfrățire” între „rasse,” dēr cum își închipuiescŭ cei dela putere acēstă conviețuire pacifică și mulțamită a diferitelorŭ popóre, ni-o dovedescŭ faptele lorŭ pe fiecare minutŭ. „Bună înțelegere” însemnă la ei supunere orbă la dicțatul lorŭ, ér „înfrățire” însemnă ca dēnsii sē mieșulŭ și celorlalți sē le remănă cojile, ce se potŭ ei mestecă. Și aici, sub părintēscă îndădure unгурescă, s'a creatŭ înainte cu 15 ani lege pentru egala îndreptățire a naționalităților, dēr nu s'a datŭ acestorŭ naționalităților cea mai mică garanția, că se vorŭ putē folosi în pace măcar de neînsemnatele concesiuni ce se facŭ limbei lorŭ în numita lege. Urmasul este, că pretinsa „egală îndreptățire” a rămasŭ pe hârtiă, ér în realitate limba nemaghiară este prigonită în modŭ sistematicŭ.

Ce vedemŭ astăđi în Boemia? — Vedemŭ că lucrēză cu sistemŭ în direcțiunea aceea, de a defini câtŭ de bine dreptulŭ de limbă alŭ fiecărei naționalități și de a se asigură liberulŭ exercitiu alŭ acestui dreptŭ pentru o parte tocmai așa și pentru cealaltă. Vedemŭ că s'a primitŭ principiul delimitării cercurilorŭ după naționalitate, care ceea ce privesce cercurile scolare, s'a și pusŭ în aplicare practică. Vedemŭ, în fine, că se iau mēsurile ca să se reguleze neîmpedecata folosire a limbii propriie materne și să se garanteze libera dezvoltare a instrucțiunei naționale și în comunele școli.

Acestea suntu mēsurile luate în adevērŭ cu intențiunea de a creă o stare de lucruri suportabilă între naționalități. Ce se face însă în stăruința ungară? Aici s'au vedŭtŭ și se vedŭ năsușii cu totul contrarie. În locŭ de a limita cercurile de activitate și de dezvoltare alŭ fiecărei naționalități, conformŭ adevăratelorŭ principii de egalitate, la noi tôte suntu aruncate pe unŭ cazanŭ. Jurisdicțiunile și cercurile se îm-

partŭ la noi nu cu respectŭ la interesele diferitelorŭ naționalități, ci numai cu respectŭ la interesulŭ de supremația alŭ Maghiarilorŭ. De aceea cercurile nôstre naționale au fostŭ sfêrticate ca cămașa lui Christosŭ și au fostŭ în modŭ artificialŭ încopciate, pe unde numai s'a pututŭ, cu cercuri maghiare și cu alte streine numai și numai ca să fie paralisată dezvoltarea nôstră și să ni se pôtă răpi dreptulŭ de limbă cu atâtŭ mai ușorŭ.

De instrucțiunea publică nici sē nu mai vorbimŭ. În Boemia îngrijesce de școlile Cehilorŭ și de ale Germanilorŭ statulŭ. La noi statulŭ nu vrea să scie decâtŭ de școlile maghiare. În Boemia învățământulŭ naționalŭ este organizatŭ sub scutulŭ directŭ alŭ statului, la noi se organizează amesteculŭ statului în afacerile școlilorŭ ce le susținemŭ cu mijlocele nôstre propriie sub scutulŭ bisericeii, cu scopŭ de a împedecă dezvoltarea învățământului naționalŭ.

C'unŭ cuvēntŭ diferența între stările de dincolo și între cele de dincóce de Laita este ca ceriulŭ de pământŭ. Dēcă cu tôte astea se observă o mare animosităte în luptele naționale din Boemia, cauza este în tendințele, ce n'au nimicŭ comunŭ cu principiulŭ egalei îndreptățiri. Meritulŭ guvernului actualŭ din Austria este, că se străduiesce a găsi unŭ drumŭ de mijlocŭ refuzândŭ sprijinulŭ sēu atâtŭ tendințelorŭ de supremația ale Germanilorŭ, câtŭ și aceloră ale Slavilorŭ.

Cu mulțamire și cu speranță privimŭ la năsușitele de împăcare din Austria siguri fiindŭ, că dēcă principiulŭ egalei îndreptățiri se va realisa și va învinge în acea parte a monarhiei, nu va trece multŭ și elŭ își va serbă triumfulŭ sēu și pe teritoriulŭ romanticŭ dintre Tisa și Carpați.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.”)

Liverpool, 17 Octomvre. — Alaltaeri sēra, la sosirea vaporului de călători, ce a venitŭ din Filadelfia, a fostŭ arestatŭ unŭ călătorŭ unгурŭ, care aducea cu sine 1½ punctŭ de dinamită.

Paris, 17 Octomvre. — Armata chineză a fostŭ bătută și împrăștiată completŭ, lăsândŭ în urmă-i nenumărați morți și răniți. Francesii au pusŭ mâna pe cantități fôrte mari de proviziuni. Generalismulŭ și mai mulți mandariini au cădŭtŭ pe câmpulŭ de luptă.

CRONICA POLITICĂ.

Miercurea trecută și-a prezentatŭ în dietă și partida comitelui Apponyi, așa numita »oposițiune moderată» proiectulŭ sēu de adresă. Moderații accentuēză mai întēiu că reorganizarea camerei magnațilorŭ numai așa o admitŭ, dēcă se va garanță independența acestei camere. »Este de lipsă ca camera magnațilorŭ să aibă destulă putere, ca să pôtă resistă unorŭ curenturi trecētoare, dēr trebuie să fie și destulŭ de tare spre a putē combate din motive însemnate voința guvernelorŭ.» Mai departe cere a se luă mēsurile, cari au de scopŭ de a apēra libertatea și curățenia alegerilorŭ. »Legile nôstre, parte neclare, parte defectuoase, nu oferă garanția de ajunsŭ în contra presiunilorŭ oficiose, a corupțiunei și a altorŭ abuzuri. Relele ce se nascŭ de aici au luatŭ mari dimensiuni la alegerile trecute... celŭ mai mare rēu este amesteculŭ neîn-

dreptătitŭ alŭ puterii oficiose. Comitatele, în cari totŭ aparatulŭ administrativŭ se pune în mișcare în folosulŭ candidațilorŭ guvernului nu mai facŭ ađi excepțiune. Violarea libertății personale și întrebuintarea forței brutale spre intimidarea alegătorilorŭ nu mai este ađi o raritate. Astfelŭ de stări facŭ ca libertatea nôstră constituțională să devină o golă formalitate și sgdue stima cătră autoritate. Cea mai urgentă problemă a corpurilorŭ legiuitoare este prin urmare d'a creă norme de acelea, cari să pună stavilă acestorŭ abuzuri și să asigure astfelŭ alegătorilorŭ libertatea promisă în constituțiune.»

Antisemiții din dietă au debutatŭ cu două proiecte de adresă, unulŭ compusŭ de br. Andreanszky, celălaltŭ de Ivan de Simonyi. Cestŭ din urmă accentuēză, că naționalitățile țării au conclucatŭ în trecutŭ la crearea vechilorŭ instituțiunilorŭ ale Ungariei. »Astăđi tôte s'au schimbatŭ, nu vedemŭ decâtŭ domnirea capitalului, numai speculații au avantaje, lucrulŭ onestŭ n'are nici unŭ succesŭ. Sistemulŭ de dreptŭ actualŭ calcă principiile creștinătății. Jidovimea stă față cu societatea atomisată ca o falangă impenetrabilă. Jidovii dispunŭ de capitalulŭ mobilŭ, au în mână banii, creditulŭ, institutiile mari de banii și presa, și ei suntu cauza că nu se pôte aduce o lege agrară rațională, o lege de industrie cum se cade și o lege electorală drēptă. Proprietarii de mijlocŭ și țeranii se prăpădescŭ, celŭ ce lucră cu spiritulŭ devine unŭ paria alŭ societății, ne apropiămŭ de acea stare când față cu puținŭ ômeni avuți vorŭ stă numai proletari. În asemeni împrejurări naționalitățile, cari au trăitŭ pân'acum cu noi în pace, se înstreineză de noi și ni se facŭ dușmani. Acēstă stare trebuie să ne ducă la o catastrofă socială.»

Natura poliglotă a monarhiei aduce cu sine, ca în totdeuna, când e vorba de a se resolvă vre-o cestiune să fie și câte o piedică. Ungurii se grăbescŭ de astădată tare cu reînnoirea pactului ungaro-austriacŭ. Par'că li-ar fi frică să nu se schimbe situațiunea cu totulŭ în trei ani până când va mai dură pactulŭ actualŭ. Se asigură că deja s'a începutŭ negociațiile asupra cestiunei băncei. Deodată s'a născutŭ însă în acēstă cestiune dificultăți neașteptate. De astă dată suntu Cehii, cari pretindŭ de a se înființa și în Praga o filială a băncei, de sine stătătoare, precum esistă una dela 1878 în Budapesta. Cehii au dreptate să ceră, căci cine cere nu pierdŭ — numai Românii nôstri suntu așa de modeți încâtŭ, de câte ori voiescŭ să pretindă ceva, se întrebă mai întēiu, că ôre ce vorŭ dice ceia și ceia?

În orașulŭ Fiume a fostŭ țilele acestea mare febere din cauză că în 15 l. c. avēu să se alegă 25 de membri în comitetulŭ municipalŭ. Trei partide și-au pusŭ candidații lorŭ, așa đisa partidă a poporului, partidă autonomă și partidă croată. Nu te puteai întôrce pe stradă fără să dai de diferitele apeluri ale acestorŭ partide în favorulŭ candidațilorŭ lorŭ. Ceea ce a supēratŭ pe organele d-lui Tisza a fostŭ manifestulŭ partidei croate, care declară că Fiume nu se ține de Ungaria, ci de regatulŭ triunitŭ sudslavicŭ.

LEX KVICZALA.

Multă vorbă s'a făcutŭ în presa germană și cehă de proiectulŭ de lege ce pōrtă numele autorului sēu Kviczala. Acestŭ proiectŭ are de scopŭ nimicŭ mai multŭ și nici mai puținŭ, decâtŭ de a servi ca mijlocŭ de a împedecă planurile de germanizare sēu cehizare, creândŭ unŭ echilibru între instrucțiunea germană și cehă.

Alaltaeri s'u prezentatŭ în dieta din Praga legea Kviczala. Ea este de cuprinsulŭ următorŭ:

§ 1. În acele comune, în cari se află școlile populare publice sēu private cu limba de propunere germană sēu boemă, nu este ertatŭ de a primi copii obligați la învățatură, decâtŭ numai în acea școlă, a căreia limbă de propunere o vorbescŭ fluentŭ.

§ 2. O excepțiune dela acēstă regulă este admisibilă la acei copii, ai cărorŭ părinți vorŭ dovedi cu motive întemeiate necesitatea excepțiunei. Asupra pe-

țiunilor respective va decide sub rezerva dreptului de recursu consiliului școlar de cercu.

§ 3. Dacă în circumscripțiunea unei comune nu există decât o singură școlă poporală publică cu o singură limbă de propunere, decât însă în aceeași comună se află, după un termen mediu de 5 ani, cel puțin 40 de băieți obligați la școlă, cari nu cunosc acea limbă de propunere, atunci trebuie să se înființeze pentru acești copii o școlă poporală publică cu a doua limbă a țerei ca limbă de propunere, conformu prescrierei legii asupra înființării de școle și asupra numărului claselor dela școle.

Totodată se face următoarea propunere:

Dieta să ia următoarea rezoluțiune: Guvernul este provocat de a efectua următoarele principii: Dacă într-o comună școlară se află atâți copii boemi și germani, alți căroru număr nu este de ajunsu nici pentru înființarea unei școle boeme, nici a unei școle germane și decât nu se pôte corăspunde principiilor legii de față în altu modu, atunci când numărul copiiloru celoru ce cunosc una sau alta din aceste două limbi este cel puțin de douăzeci, să se organizeze o instrucțiune numai pe o jumătate de zi, astfel ca copii ce cunosc o limbă să fie instruiți înainte de amădi, ér cei ce cunosc cealaltă limbă după amădi.

Dacă vomu avé în vedere că școlele din Boemia suntu séu comunale, séu școle de stat, atunci ne vomu pôte face o idéa despre drepturile de cari se bucură naționalitățile din Boemia în raportu cu naționalitățile dela noi.

CONFERINȚA COLONIALA A AFRICEI.

În Berlinu se voru întruni în curéndu diplomații mai multor state, pentru ca să hotărască în privința politicei coloniale din Africa, și în prima liniă în privința viitorului stat african Congo. La conferința voru fi reprezentate Franca, Anglia, Spania, Belgia, Olanda, Portugalia și Statele Unite sub președința lui Bismarck. »Tems» anunță că mai târziu voru fi invitate și Austria, Italia, Rusia, și în urmă chiar și țările scandinave voru primi invitări să adereze la hotărârile conferinței. »N. fr. Presse» nu-și pôte esplică, cum voru pôte fi invitate mai târziu numitele state, ca să adereze la decisiunile ce se voru luă la conferință. Lucrul nu ne pare însă tocmai greu de esplicat. Cu ocaziunea întrevederii monarhiloru s'a putut luă vr'o înțelegere, ca să nu mai fie trebuință de a fi reprezentate Austria și Rusia, ér ce privește Italia, ea e bună prețină a Germaniei și ea încă își va avé partea sa. Cancelarul germanu a pus deja totul la cale, e înțelesu cu toate statele, afară de Anglia și cum se dice și de Olanda. Acestea însă pré puțin îl turbură pe Bismarck, când are pe partea sa mai toate statele ce voru fi reprezentate la conferință.

Programul conferinței e foarte simplu: 1. Deplină libertate comercială pentru toate națiunile în întregu ținutul statului Congo, adoptându-se, pentru navigațiunea pe râurile Congo și Niger, sistemul dunărenu; 2. să se fixeze odată pentru totdeuna o regulă stabilă de care, la luarea în posesiune a unui ținut african de cătră o putere europeană, să se țină contu. Anglia singură, pôte, va ridică obiecțiuni la această punctu din urmă, dér considerându că are cea mai mare flotă, se va înduplecă și ea să primescă hotărârile conferinței, căci Anglia mai ușor ca alții pôte îndeplini formalitățile cu care e împreunată luarea în posesiune a vre-unui ținut.

Greutatea zace în punctul primu. Primi-va Anglia să împartă libertatea comerțului cu alte națiuni, pe câtu e ea de egoistă? Conferința ne-o va arată. Ce privește

pe Franca, acesta e în toate înțelesu cu Germania. Portugalia va renunță chiar la tratatul Congului, ce l'a încheiatu cu Anglia, și va merge alături cu Germania. așa se scrie din Parisu cătră »National-Ztg.» Pe de altă parte însă érași se vorbește că Anglia și Olanda voru merge mână'n mână în cestiunile coloniale.

Mai întreaga presă crede, că conferința își va ajunge scopul.

SCRIRILE DILEI.

Guvernul ungurescu va prezentă cameriloru unu proiectu de lege, pentru contractarea unui împrumut de 30 milioane fl. pentru rectificarea Dunării. Tratările se făcu deja cu casa Rothschild și cu creditul mobiliaru din Viena.

—0—

La 1/13 Octomvre, pe la 7 ore dimineața, doi vânători de urși din Rășnovu, George Lupu și Iohann Kraftt au ucis în valea Ghimbavului, espunânduși chiar viața în luptă, o ursică de 8—10 ani, de o mărime extraordinară. Cei doi vânători spun că ținutul e cutreerat încă de vre-o 4—5 urși, în contra cărora în curéndu se va porni gonă.

—0—

D. George Bozianu, cunoscutul cofetar de aci, a fost de mai multe ori însărcinat, chiar și acum în urmă printr'o scrisore din Laxenburg din partea comitesei Elena Tarouca, marea magistră a princesei de coronă Stefania, să trimetă diferite produse de cofetăria, dér mai cu sémă pesmeți.

—0—

La conferința preoțescă, ce s'a ținut, Joi în săptămâna trecută în Timișoara, au luat parte vr'o 25 preoți. S'a desbătut propunerea de a se înființa o »Reuniune preoțescă pentru ajutorarea preoțimei.« Pentru compunerea statutelor s'a alesu o comisiune.

Întreprinderea e din cele mai salutare.

—0—

O familie săracă și numerosă din Craiu-Dorolțu, al cărei tată zace de multu timp bolnav de pept și care abia mai pôte exista, ar dá pe o fetiță de 7 ani, inteligentă și curată, în adopțiune vre-unei familii românesce, care aru binevoi a o primi. Adresa familiei se pôte luă de la administrația foicei noastre.

—0—

Cu cea mai nouă operă a fraților Schönthau »Răpirea Sabinelor«, s'a deschis la 1 Octomvre teatrul lui Carolu din Viena, dobândind un mare și imposant rezultat. D. Dr. Dorn își dá totdeuna silințele de a produce totu ce-i mai nou și această operă chiar mâne Sâmbătă se va execută pe scena de aci și astfel teatrul din Brașov va fi cel dinteu după Viena, în care se va produce această escelentă operă. »Răpirea Sabinelor« cuprinde multe situațiuni vióie, picante, atrăgătoare, așa că publicul va avé o séră foarte plăcută și interesantă.

—0—

Testamentul lui Makart a fost deschisu Mercuri în săptămâna trecută. Răposatul lasă o avere de 300,000 fl. Testamentul institue pe veduva și pe copii moștenitoru universal. Unu comerciantu de tablouri din Londra a oferit pentru alielierul răposatului pictor 150.000 fl. Directorul băncii de scompturi din Praga se oferă să plătescă cheltuelile monumentului ce se va ridică pe mormântul pictorului.

—0—

Unu opă nouă despre principele Bismarck va publică unu diplomatu ténérú rusu, care în timpul din

urmă a făcutu mare sfară în țără prin cercurile înalte din Viena. Acestu opă va apăre în trei tomuri în limba franceză, care va tractă despre viața și activitatea principelui Bismarck. Autorul a adunat datele mai înserate despre viața și activitatea politică a principelui Bismarck din isvóre autentice. În cercurile diplomatice se așteptă aparițiunea acestui opă cu mare interesu.

—0—

Ni se anunță din Deva, că la 21 Octomvre n. 1888 se va serbă acolo cununia d-lui Simeon Dragomir, nătaru cercualu în Gura-Sadului, cu d-șora Regina din Roșia montană,

PERSECUȚIUNILE ÎN CONTRA ROMÂNILOR.

Organele stăpânitoriloru țării persecută cu totu în cercurile electorale românesce din Banat, care au votat la alegerile trecute pentru candidații naționali.

Acum înțelegem și mai bine ce vrea ministrul Tisza cu măsurile excepționale și în contra cui suntu îndreptate. Avem să ne așteptăm la terorizări și la ture, cum numai în analele închizițiunii evului mai pôte află asemănare. Pentru că nu ne mărturisim de Maghiari, Tisza vré să ne sdrobescă și măsurile excepționale voru fi paravanul, după care închizițiunea maghiară își va exercită condamnabila-i meseriă, ér persecuțiunile, despre care fantaséză »liberalul« primu-ministru, voru servi ca motiv și scusă pentru a puté smulge sufletul din peptul Românului.

De câte ori amu strigat în contra prigonitorilor în contra nedreptăților, în contra apăsării noastre, déuna Maghiarii ne-au cerut fapte. Fapte totdeuna amu dat și fapte le dăm și acuma.

Preoții și învățătorii din Vinga, cari au condus mișcarea națională în timpul alegerilor, suntu pedesiti de pretorul cu câte 100 fl. Motivul e că suntu mărturisitu ca Români, dându-și votul candidatului naționalu. Se plângu la comitele. Acesta întăresce țința și dá în același timp ordinu să-i execute. Să apeleze la »liberalul« Tisza? Ii dá pe ușă afară. Că câtu pèru în capu.

În Bocșia și mai cumplitu. Protestul Românilor în contra alegerii lui Lad. Tisza i-a turbat pe toți, domnu până la ușer.

Éta ce i se scrie din Bocșia »Luminătorului« »Onorate dle redactori! De când cu alegerea deputatului dietalu în cercul Bocșia, aderenții partidului d-lui Coriolanu Brediceanu suntu espusi la totu felu de șicane din partea oficiului pretorialu, ne mai amintim societatea călei ferate din Bocșia română, carea deputatoriloru naționali nu le mai dá lemne nici bani.

Unu casu mai recentu. Sâmbătă în 29 Septembru mai multu locuitoru din Binișu au fost citați în cancelaria pretorială, fără a li se spune pentru ce. Preștându-se ei, ce să védă? Toți erau »brediceani«, fiindu chiamați unul câte unul în cancelaria pretorială și s'a comunicat că »deorece dênșii n'au făcutu drumul (??) câte cu 2—3 ani înainte de astăzi suntu pedesiti fieșce care în bani, dela 18 fl. în sus. Mai departe afirmându dênșii că au făcutu drumul și nu au pentru ce și de unde plăti, li s'a spus de pretor: să ceră dela Brediceanu, dela popa și dela dascălul lor. Ba, ce e mai multu, alegătorului în vârstă de 73 ani cu numele Petru Mendria i-a începutu titulu Fabry János a-i căuta cum cântă dascăl din Binișu cu prunci: »Dómne ține și protege Carolanu Brediceanu« etc. Dsa, credu, că nu ar puté documenteze cumcă s'a cântat așa, deși e dreptu tinerimea a cântat pe drumu multe cântări naționale române. Și chiar d'ar fi, totuși nu au mersu așa parte ca tinerimea universitară maghiară din Clușu »Kerek ez a zemlye.«

6.

FOILETON U.

Influența limbii grece asupra dezvoltării cuvintelor și asupra literaturii limbii latine.

(Urmare)

În această pozițiune Roma progreséză mereu, deși nu tare iute, și cetățile Latiumului, cari până acuma numai prin egalitatea limbii, prin paritatea moravurilor și a religiunii erau foarte lacsu unite, încep a se uni totu mai strinsu, formându astfel cu timpul o unitate politică. Vedem dară, că Roma regală se dezvoltă cu încetul dintr'o comunitate înfrățită strinsu numai și numai prin rudeniă și cultu într'unu imperiu basat cu totul pe alte temelii. Monotonitatea timpurilor de mai nainte dispare, făcându locu înfloririi unei vieți de stat bine organizat. Roma cea neînsemnată și modestă începe acum ași esertă hegemonia preste Latium, deșteptă în populațiunile acestuia o viață mai vióie și, dacă puterea, resp. domnia regescă n'ar fi fostu cassată prin răsturnarea și alungarea ultimului rege, a lui Tarquinu Superbulu, ceea ce a causat o stagnare a dezvoltării poporului român, acesta pôte că ar fi devenit cel puțin cu doi seculi mai curéndu unul dintre cele mai culte

popore ale anticității. Unu învățat germanu, tractându despre cassarea regatului în Roma, dice cam următoarele: »Acestă răsturnare a constituțiunii și cassarea domniei regale a urmat la anul 510 a. Chr., și relațiunile cele nouă au adus cu sine firesce și o mulțime de schimbări limbistice. De-atunci cuvinte, ca: rex (excepționându rex sacrificulus), regnum, regnare deveniră difamate; se iviră și se stabiliră expresiuni séu idiotisme, ca: regibus expulsis, post expulsos reges, post exactos reges, post libertatem receptam, și cuvinte ca: consul, consularius, patres conscripti, plebs, plebei, patricii, ordo patricius ș. a. de felul acestora. Certele și luptele, ce urméză între Patricii și Plebei, efectuiră, ca aceste nume să devină și mai marcate și mai tăiatore.«

Desvoltându-se referințele politice ș sociale în Roma cu totul altfelu, de cum s'au dezvoltat până la alungarea regilor și proclamarea statului romanu ca republică (res publica) sub doi consuli aleși de popor pe câte unu an, limba încă n'a stat pe loc, ci a mersu și ea înainte cu mișcarea poporului. Ea s'a dezvoltat în direcțiunile acelea, în cari s'a dezvoltat și poporul. Limba latină éra organul celu mai principalu, de care se serviă poporul pe toate terenele dezvoltării sale. Fiindu ea tare întrebunțată în afacerile publice se cultivă

în Roma mai tare, devine mai mlădiósă, mai flexibilă, mai ductilă, mai regulată. Firesce că la începutu limba s'a dezvoltat mai numai pe terenul gislatoric; căci istoria Romanilor dela alungarea loru încóce este o legislațiune continuă. Limba dezvoltată, cultivată și regulată prin usul legislațiunii juridicé trec și asupra cultului și a dreptului gislatoric de aci își trag începutul multe formulee solemne séu prescripțiuni séu introduțiuni întocmite în anumite, neschimbăciose pentru una séu alta comunități religioasă, pentru unul séu altu act public. Tóte acestea erau formulate într'o ordine strictă. Nu începe decí nici o îndoielă, că limba latină a trebuit să câștige prin acesta în precisiune, în regularitate și în putere, în serioșitate și în solenitate. De altă parte însă a primitu conformu caracterului său însuși puțină duritate, monotonitate și înțepenire și rigiditate. Acesta a fostu rezultatul de lipsă să urmeze, adică să se stabilescă în limbă latină, pentru că Romanii, îndată după cassarea domniei regescé, începură a încheia tractate cu puterile și cu țările vecine, precum: cu cetatea Ardeea (509), cu taginea (509), cu regele Porsena (507) și cu alții, în

Acestea, după câtu este cunoscutu, suntu adunate de eruditul franceșu, cu numele Brisson în seculul al 16-lea.

În fine după ce li a adus aminte de călătoria dela Lugoș, în cauza procesului, li-a spus că până în 8 zile se plătescă pedepsa câte 18—20—24 fl. v. a. constringându-i a subscrie unu ce în limba maghiară, ce nimenea din ei nu a priceput.

Grăbescă a-ți aduce acestea la cunoștință, ca să binevoești a lua despre această împrejurare notiță observând că de, orecă Sâmbătă nu s'au prezentat toți, ați Duminecă au fost toți ceilalți trimiși la pretor de către antistia comunală. În casă că dășii ar fi judecați, te rugăm a ne comunica ce se facem, unde se reclamăm?

Unu alegătoru român.

Tinerimea academică »română« perciunată din Viena.

(Coresp. part. a Gaz. Trans.)

Viena, 12 Oct. 1884.

Domnule Redactor! O mare surprindere a cuprins pe fiecare studentu român de aici, când acum de curând a vădit publicat pe la universitatea politehnică etc. unu apelu către studenții români în care se dice, că simțindu-se de mulți ani necesitatea unei societăți române pentru cultivarea limbei și literaturii române — căți-va membri (mi se pare 9 sau 10) — au cerut dela locotenenta țerei cu ditto de 6 Maiu 1884 concesiunea formării unei societăți studentice române sub titlul de: „Societatea: Tinerimea academică română din Viena.“

Domnule Redactor! Vă repet, o mare surprindere ne-a cuprins la citirea acelu apelu. Care Român nu știe, că în Viena nu se mai simte necesitatea formării unei societăți române de studenți, care să cultive timba și literatura română? căci o atare societate există de mult, sunt deja patru-spre-șapte (14) ani, o societate fondată între alții și de D-văstră domnule Redactor — o societate cu unu trecut, cu unu nume și încă cu unu nume bun și nepetăt: »România jună.« Această societate este cunoscută până în cele mai depărtate provincii românești. Mai mult, — ea a dat semne de progres prin întreprinderi culturale și chiar acum în urmă prin edarea prețiosului »Almanachu alu României june,« în anul trecut.

În această societate află întruniți pe mai toți Români ce studiază aici, din toate țările locuite de Români. Aici se cunosc frații de unu sânge, aici se cultivă »frumosa și dulcea limbă românească.« Ce satisfacțiune mai mare poate fi pentru inima unui adevăratu Român, decât atunci când vede pe fii săi întruniți frățesce aici lucrându cu sănănie la progresarea culturii (nu spoială nu cultură de interes) adevărate, culturii inimii și minții.

Dér la obiectu ca să ne satisfacem acestei surprinderi. Sâmbătă 11 Octomvre, la 6 ore seara, ne-am dus și noi tinerii români, în urma apelului așa numitei societăți »Tinerimea academică română din Viena« în localul unde eră să se constituască această societate »românească.« Ce să veți însă? În locu de Români aflăm întruniți căți-va jidovi, cari sunt născuți și locuesc din întâmplare în România! Jidovii, fundatorii societății »Tinerimea academică română din Viena« reprezentanții tinerimei române din Viena! Risum te neatis!

Totuși ne-ampusă și noi Români la mese, ca să vedem comedia jidovăscă. Am ascultat cuvântul de deschidere, unu cuvânt plin de fanfaronadă, unde președintele ad hoc ne spunea, că elu dinpreună cu ceilalți conaționali și coreligionari ai săi simt în inima lor numai românește (?) și vor simți cătu vor trăi (?) Fôrte sêrbătorăscă a fost această spovedania

plină de fanfaronadă a strănepoților lui Juda, deveniți deodată »Români.«

S'au cetit apoi statutele aprobate, cum am vădit de locotenința*) cu ditto de 6 Maiu 1884. Aceste statute, care sperăz a vi le pute prezentă mai târziu, sunt compuse așa, ca nu cu ușurătate se potă intra sufletu românesc în »Soc. tiner. acad. române din Viena« (se înțelege că nici nu are nimenea de gând) decât numai fiindu recomandat de doi membri de ai lor (ovrei) și și în acestu casu, decât nu va avé contra nici barem unu singuru membru din comitetul lor (jidănescu). Voru dá apoi baluri, voru dá concerte, usurpându numele românesc și publicul românesc — indusu în rătăcire — pote și va trimete banii unor exploatare »românești.«

Înertința e fără margini. Nu e destul că pretutindenea suntem strinși în chingile monopolisării jidovăști pe toate terenurile, până și la stana mocănească; nu, ei vréu să monopolizeze acum și ceea ce e mai santu fiecărui sufletu românesc; gloria numelui strămoșilor noștri, numele de »român.«

Vă comunic aici, d-le Redactor, și numele celor căți-va membri a așa numitei societăți a »Tinerimei academice române din Viena.« Etă-i: Zuckermann, Harschkovich. Grünberg, Ornstein (românizat: Nestorianu, seu se pare compus și din schimbarea pozițiunii literelor în cuvântul Ornstein), Natan Ochs, Kaufmann, Wolf (românizat Lupescu), Flach, Olivenbaum (se numesce și Ollivier), Popper, Margulies și alții... totu cu nume »românești!«

Binevoiti, dle Redactor, la timpul se u chiarifică această chestiune publicului românesc și a ne ține pe noi cei ce formăm societatea adevăratu românească tot-deuna în evidență și a face atentu din timp în timp pe publicul român, ca să nu și trimită denariulu și să nu ajute, în nici unu modu, pe acești academici perciunați.

Noi tinerii români, vom face toți pașii ca să ne ne discreditze ovreii, nici să ne monopolizeze și să și însușească: limba și numele nostru, cea mai santă avere ce posedem.

I Mercuru.

A v i s ũ.

Totu acei Onorabili Domni, cărora m'ă permisem din cauză că mă ținem a stă cu Domnia lor în relațiunii de vechiu amicu ori cunoscutu, seu pentrucă i ținem de români cu sêmțăminte nobile — prin urmare mă credem în dreptu a mă adresă d-lor, și ale trimete unu număr anunitu de câte 10 și 25 esemplare din opera mea »Munții apusenii ai Transilvaniei seu studiu geologicu asupra structurii munților metalici ai Transilvaniei« spre vânzare, și cari n'au avut gentilitatea și generositatea d-lui I. R. din Făgărașu, ca să m'ă retrimite pachetulu cu adnotarea: »nu se primesce« seu a d-lui I. C. din Năsăud, care le a depus la librăria fără libraru »Concordia« fără a avé scire despre acesta, afară de laboriosulu și neostenitulu domnu prof. A. P. A. — sunt rugăți, esemplarele primite dela mine să ni le retrimite, deorece voiu a le împărți gratisu pre la bibliotecile școlare și alte institute românești.**)

B. M. D. Bașiotu.

*) De siguru locotenința țerei a fost sedusă la aprobarea acestei societăți »românești.«

**) Direcțiunea și redacțiunea »Observatorulu« și a »Tribunei« este rugată a reproduce acestu avis în diarul se u.

B.

DIVERSE.

Intunecimea de lună și Constantinopolitanii. — Poporul de rând mahomedanu, grecu și armenu are credința, că intunecimea lunei provine de la unu geniu necurat, care apare în forma unui ursu de mărime înspăimântătoare și care amenință luna cu nimicire. Dacă bălaurulu îi succede să învingă luna, atunci sânta stea dispare de totu, împrejurare, care aduce cu sine și pierirea pământului. Spre a încurajă deci luna în lupta sa, și ca să sparie pe bălaurulu, în totu timpul intunecimei, poporul pe rând face unu sgomotu diabolicu cu tîpsii, cu căldări de aramă, și cu cornuri, și neincetatu împușcă cu pistole și cu puscă spre duelanții din ceru. Acestu drăcescu sgomotu până acum arareori au trecut fără scandale și fără incidente neplăcute. De astădată poliția a făcutu totu ce-i stă în putință ca să impedeze esecesele, cu deosebire periculoșele împușcături; dar intențiunile bune au fost zadarnice. Sâmbăta trecută Constantinopolulu oferea o priveliște ca unu câmpu de luptă. Armele necurmatu pocneu cu deosebire în cartierele Stambul, Tatarla și Tarlabaski și înzadaru s'a silitu poliția să susțină liniștea și ordinea.

Despre uraganul dela Catania. — »Italia scrie următoarele: Unu uraganu ne mai pomenitu a trecut peste orașulu nostru. Venind de către apus a distrustu cu totulu trei comune ce aparțineau de Catania. Acopeșele de pe case le răpia cu sine și le ducea în depărtare ca pe nice frunze de copac, și numai păreții răsiți au mai rămas. Imprejurimea încă e grozavu de devastată; nicăiri unu arbore, unu copacu, toate le-a seceratu furia turbată a uraganului. Numai tufele mici au mai rămas lipite de pământ. O căruță, în care mai mulți omeni mergéu către orașu, fu răpită de volbură prin aer și nenorocii călători toți primiră contuziuni fôrte periculoșe. Totu asemenea volbura cu o vehemență ne mai pomenită aruncă în sus și unu caru încercatu cu feru, care mai târziu fu aflatu la o depărtare considerabilă. Acesta nenorocire sêmână multu cu catastrofa din Ischia. Pe o liniă de o lățime de o sută și jumătate de metri volbura a nimicitu totu ce i-a stat în cale. — Unu altu corespondentu relatează: Volbura a nimicitu cu totulu satele Cisoli, Piccanello și Ognina; satele înfloritoare suntu toate în ruină astăzi; n'a mai rămasu nici unu maslinu, nici o viță de viă. Soldatii trimiși din Catania la fața locului află din ce în ce totu mai multe jertfe. Până acum patru-șapte de cadavre zacu neîngropate, ér raniți suntu mai multu de cincă sute de de inși, cu deosebire din clasele mai sêrace ale populațiunii. Guvernulu a trimis 5000 de lire (franc) ca numai decâtu să se distribue. »Diritto« din Roma scrie din 9 l. c. următoarele: Paguba materială se urcă la cincă milioane. Singuratecele amănunte ale catastrofei sunt înfiorătoare. S'au constituit o mulțime de comitete filantropice; prefectulu, primarul, generalulu garnisonei, senatorii toți cu toți suntu la locul unde s'a petrecutu catastrofa și conducă afacerile mântuirii celor nenorociti. În munca scăpării soldatii se pôrtă escelentu.

† NECROLOGU. — Samuilu Papp, preotulu gr. cat. alu Cavașului, și-a dat sufletulu în mânil Domnului în etate de 36 ani, lăsându în urmă-i neconsolata-i soție și patru copii mărungi.

Fie-i țărina ușoră!

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

tractate eră neapăratu de lipsă acurateța, precisiunea și precauțiunea în expresiuni. Și limba, fiindu întrebuintată fôrte tare în acte de natura celor pomenite, a ajunsu o desteritate fôrte mare, a dobânditu o calitate, ce o vedem noi însine oglinându-se în traducerea grecească a celui dinteu tractatu cu Cartaginea*). În același timp a trebuit să se formeze unu stilu diplomaticu curialu; și în această privință avem numai să asemănăm cele două tractate cu Cartaginea. Ele conțin unu ce monotonu, uniformu, a măsuratu.

Pentru-ca toate aceste produse limbistice să se prefacă în monumente literare și prin urmare să se potă păstră pentru timp mai îndelungatu și să se lase ca moștenire urmașilor, a trebuit, ca scrierea cu litere să se facă necesară și totodată mai generală. Cu ocaziunea scrierii produselor limbistice a trebuit a se consideră și a se fixă relațiunile limbistice, ortografia și ore-caru regule gramaticale și sintactice. Astfelu scim de siguru din Liviu**), că confederațiunea cu Latini din anul 493 a. Chr. a fost săpată într'o columnă de bronz și că***) în anul

363 a. Chr. a fost compusă o lege și săpată în bronz cuprinzându ordinulu, ca în totu anul la 13 Septembrie cel mai înaltu funcționaru alu cetății să bată cu solenitate unu cuiu în păretele capelei lui Ios; și mai multe altele de acestea. Din toate documentele, resp. monumentele literare de felulu celor menționate mai sus și din altele, cari li-au urmat mijloculu seu nemijlocitu, se pote vedé, că limba înaintă în dezvoltarea seu cultivarea sa cu pași gigantic. Polibiu însuși, care a trăit pe la mijloculu secululu alu doilea a. Chr., a văditu originalitatele celor trei tractate cu Cartaginea (509, 348, 306). Ele erau atât de vechi și limba, în care erau scrise, era așa de deosebită de limba timpului acestui istoricu, încatu numai cu greutate și prin scrutare strajnică au putut fi descifrate.

Deci înmulțindu-se monumentele literare ale limbei latine pe terenulu legislatoricu, s'a ivit și necesitatea, ca acelea să fie culese, adunate și aședate într'unu corp, adică într'o carte. La anul 304 a. Chr. se amintesce de celu dinteu secretaru publicu (scriba) în persoana lui Cvinu Flaviu, care a publicat așa numitul ins civile, ce fusese până atunci în mânil Patricioru

clavum pangat. Fixa fuit dextro lateris aedis Jovis Optimi Maximi. — Eum clavum, quia rarae per ea tempora literae erant, notam numeri annorum fuisse ferunt.

și întocmi unu calendaru (fastos) în foru. După aceea s'a începutu a se compune și a se purtă așa numitele fasti (calendaru, anale vechi romane), commentarii (cărți de esplicări) și annales pontificum (analele maximi seu publici analele pontificilor, analele cele mari seu publice), libri lintei, libri censorii, libri magistratum, pontificum, (cărțile de pânză, cărțile censoriale, cărțile magistratilor, pontificilor) și altele mai multe, despre a căroră esistență ne raportéază fidelu vechii scriitori. Dar aceste monumente literare însuși nu mai pot mărturisă nici pentru sine, nici pentru lucrulu însuși, fiind-că cele din perioada acesta s'au nimicitu pe semne în mare parte la arderea Romei prin Gal (390 a. Chr.), éră celelalte mai târziu. Ele ne-ără dá cele mai memorabile dovești, seu deslușiri asupra stării limbei din această perioadă. Acesta ar pute-o face și legile scrise pre cele 12 table, cari s'au completat la anul 450 a. Cr. Dar fiind-că puține din acelea, cari au mai rămasu, sunt scrise anticu și acestea au suferit în decursulu timpului prin copierile și citirile de mai târziu atâtea schimbări, învățații numai cu mare precauțiune le pot folosi la judecarea limbei latine din această perioadă.

(Va urma.)

*) Polibiu a tradus acestu tractatu în limba greacă. comp. II, 22, 24

**) Comp. Liviu, II, 33. Dionys. Hal. VI, 95. VIII, 15.

**) Comp. Liviu VII, 3. Lex vetusta est, priscis, literis verbiq; scripta, ut, qui praetor maximus sit, Idibus Septembribus

Cursul la bursa de Viena

din 16 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.05	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.05	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.25
Rentă de hârtie 5%	88.75	Imprumutul cu premiu ungar.	114.75
Imprumutul căilor ferate ungare	142.75	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	115.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	96.65	Renta de hârtie austriacă	80.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	119.15	Renta de arg. austr.	82.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	193.75	Renta de aur austr.	103.10
Bonuri rurale ungare	100.50	Losurile din 1860	134.80
Bonuri cu cl. de sortare	99.50	Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
Bonuri rurale Banat-Fi-mișu	99.25	Act. băncii de credit ung.	284.—
Bonuri rurale transilvane	199.75	Act. băncii de credit austr.	286.60
		Argintul — Galbin împărătesc	5.78
		Napoleon-d'or	9.69 1/2
		Mărci 100 împ. germ.	59.80
		Londra 10 Livres sterlinge	122.05

Bursa de București.

Cota oficială dela 3 Octomvre st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	92	
Renta rom. amort. (5%)	93 2/3	
convert. (6%)		
Impr. oraș. Buc. (20 l.)		
Credit fonc. rural (7%)		
" " (5%)		
" " urban (7%)		
" " (6%)		
" " (5%)		
Banca națională a României	1410	1420
Ac. de asig. Dacia-Rom.	367	371 1/2
" " Națională	241 1/2	
Aur	6 0/0	6 20 0/0
Bancnote austriace contra aur		

Cursul pieței Brașov

din 17 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump.	9.06	Vënd.	9.07
Argint românesc		9.—		9.05
Napoleon-d'or		9.66		9.68
Lire turcesc		10.92		10.96
Imperial		9.90		9.92
Galben		5.66		5.68
Scrisurile fonc. » Albina		100.—		101.50
Ruble Rusești		122.—		123.—
Discontul		7—10 % pe an.		

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an s'eu pe un an, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETIN Ū
BRĂILA 2 Octomvre 1884.

Vëndător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
D. C. Zavo dt.	Peirano Fils & C-ie.	Orz	980	47 3/4	45	Slepp
Dim. Téténe	G. Mendl dt.	Fasole Secare	180	54—	20 25	Caic
Janolescu dt.	L. Mendl & C-ie.	Porumb	500	59 3/4	56 75	Magasi
		„	230	62—	59	„

Vindecare Radicală și Rapidă

de tôte
Bólele Nervóse, Epileptice și Secteer
numai prin metoda mea.

Onorariile nu se dau decât după restabilirea completă.

DR. PROF. A. MALASPINA,

membru al mai multor societăți științifice

106. Faubourg St. Antoine. — PARIS.

Tratarea se face prin corespondență.

Mersul trenurilor

pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a căii ferate orientale de stat reg. ung.

Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.		
	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55
Vințului de jos	4.04	11.09		Szolnok	11.14	12.28
Șibot	4.35	11.43		(3.35	5.30
Orăștia	5.02	12.13		Arad	(4.00
Simeria (Piski)	5.44	1.22		Glogovaț	4.16	6.39
Deva	6.05	1.48		Gyorok	4.47	7.19
Branicea	6.34	2.21		Pauliș	5.02	7.39
Ilia	7.01	2.54		Radna-Lipova	5.25	8.11
Gurasada	7.15	3.09		Conop	5.57	8.49
Zam	7.49	3.48		Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	8.32	4.37		Soborșin	7.11	10.27
Bêrzova	9.19	5.30		Zam	7.48	11.18
Conop	9.40	5.58		Gurasada	8.22	11.57
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27
Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicea	9.02	12.57
Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45
Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58
(12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46
Arad	(12.00	8.45	Șibot	11.14	4.20
Szolnok	4.00	2.10	7.27	Vințului de jos	11.46	5.06
Budapesta	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15
Viena	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00

Arad-Timișoara

Simeria (Piski) Petroșeni

	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren omnibus
Arad	6.00	12.30	Simeria	3.08
Aradul nou	6.26	12.54	Streiu	3.45
Németh-Ságh	6.51	1.19	Hățeg	4.33
Vinga	7.28	1.50	Pui	5.19
Orczifalva	7.49	2.12	Crivadia	6.05
Merczifalva	8.09	2.30	Banița	6.43
Timișoara	8.58	3.15	Petroșeni	7.00

Timișoara-Arad

Petroșeni-Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren omnibus
Timișoara	12.25	5.00	Petroșeni	8.56
Merczifalva	1.16	5.56	Banița	9.32
Orczifalva	1.34	6.16	Crivadia	10.09
Vinga	2.04	6.50	Pui	10.48
Németh-Ságh	2.25	7.11	Hățeg	11.26
Aradul nou	2.54	7.44	Streiu	12.06
Arad	3.10	8.00	Simeria	12.37

Primele veritabile bombóne de Malzextract de piept pentru desfacerea flegmei ale lui Ioan Hoff sunt în hârtia albastră.

Fiecare bolnav își face speranță la cetirea nenumăratelor raporturi de vindecare, cari amintă că preparatele de Malz ale lui Hoff, au o influență binefăcătoare asupra organismului. La oră ce bôla mai grea, ca și la ivirea simptomelor unei boli se întrebuințează neamăuat din acestea probate și vindecătoare preparate de drojzii de bere ale lui Hoff.

Extractul de Malz a lui Ioan Hoff „Gesundheitsbier.“ 0 sticlă 60 cr.

Extractul de Malz concentrat a lui Hoff. 0 sticlă 1 fl. 12 cr. 0 sticlă mică 70 cr.

Un milion de mulțămite

pentru vindecarea bólei de piept, de plumăni, de otică, slăbiciune de stomach și de digestiune, anemiă, slăbiciune de nervi, prin preparatele de malz ale lui **Ioan Hoff.**

Introducerea lor în 400 lazarete și institute de vindecare, diplome de furnisor de curte a celor mai mulți suverani din Europa, 27000 depozite de vânzare în tôte părțile lumii, dau garanția cea mai strălucită, încredere celor slabi și bolnavi.

Johann Hoff's
Brustmalzextrakt-Bonbons
à 60, 30, 15 și 10 cr. numai în
tocu albastru.

Johann Hoff's
Malzgesundhetts-Chocolade.
1/2 Kilo I. fl. 2.40 cr. II. fl. 1.60 III. fl. 1
1/4 Kilo I. fl. 1.30 cr. II. 90 cr. III. 60 cr.

Domnului

IOANU HOFF

inventatorul și fabricatorul preparatelor de Malz, c. r. furnisor de curte a celor mai mulți suverani din Europa etc.

Wien, Stadt, Graben, Braunerstrasse Nr. 8.

Stimate Domnule! Berea d-vóstră escelentă de Malzextract are efectele cele mai bune pentru întărire. Eu o întrebuințez foarte regulat, de ore-ce după o bôla grea de 10 săptămâni, 'm-am recăpătat puterile, întrebuințându această extract. Alăturat vă trimet sumă de fl. 14 cr. 60 pentru alte 28 sticle de bere de Malz-extract.

Sibiu 3 Aprilie 1882.

Wilhelmina Tangl.

St. Elisabeta, poșta Cristurului s'cuiesc. Transilvania 16 Aprilie 1884. După o întrebuințare de 6 flacone a berei d-vóstre escelentă de Malz, vedându-mă mult ușurat de respirația grea ce aveam, vă rog să 'mi mai trimiteți 5 flacone de Malzextract, à fl. 1.12 cu remburse.

Cu deosebită stimă Ioan Pocchioffo, Ingeiner.

Vă rog să 'mi trimite încă flacone, Bere de Malzextract (Fabricația lui Johann Hoff) și 2 tocuri de Malz-Bonbons prin poșta cu remburse. S'ent o deosebită inlesnire prin întrebuințarea Berei de cur'ndu trimisă, și m'am hotărât să o întrebuințez și mai incolo neîntrerupt.

Deesbaron, poșta Selagiu în 6 Aprilie 1884.

Cu deosebită stimă

Domjan Alexander, preot reform.

Vă rog să 'mi trimite cu drumul de feru prin remburse 28 flacone cu Bere de-a d-vóstră de Malzextract și 12 tocuri din bombónele de Malzextract. Balastelke lângă Mediaș 28 Ianuarie 1884.

Cu deosebită stimă Eugen Conte de Haller.

Constatare oficiósă.

In conțelegere cu d-lu profesor de Kletzinsky în Viena recunosc în preparatele D-vostră de Malzextract o reușită compoziția de ingrediente nu numai dietetice ci și medicinale, cari mai ales în stare de slăbiciune, bóle de pept și de intestine și la reconvașență are succesele cele mai mari și bune.

Claisé, Chemicu în Dresda.

60 mari decorațiuni

Inițiatu 1847, în Viena și Budapesta dela 1861.

Depozite în Brașov: Demeter Eremias, București: F. Bruss, J. G. Rissdörfer, R. Schmetau farmaciști, G. Rietz, Martinovics, Ploiesci: N. Petrescu et C-nie, Bistrița: Carl Nussbacher, Dées: Fr. Nik, Déva: G. Issekuti, Sibiu: C. Bugarsky, Alba-Iulia: I. Frölich, S. Mihellyes, Clușiu: I. B. Misselbacher farmacia, Tergul Mureșului: M. Bucher, C. Huttesz, Mediaș: C. Buckner, Aiud: Ioan Winkler, Sighisora: I. B. Misselbacher sen. I. B. Teuch. Odorheiu s'cuiesc: Solymossy farmacist. Seps Szt. Gyorgy: Fr. Barabas farm., Turda: I. Timbus și su.